UUTISET

Tukien merkitystä ei voi väheksyä. Ilman niitä tilanne olisi aika mahdoton. **MAIDONTUOTTAJA EERO KOLILA, SUOMI**

Maatalous kannattaa parhaiten Keski-Euroopassa

Korkean yrittäjätulon taustalla ovat hyvät olosuhteet, erikoistuminen ja suuri tilakoko. Suomalaisviljelijöiden tulot jäävät EU-vertailussa keskimääräiselle tasolle.

Maatilojen keskimääräinen yrittäjätulo 2007–2009 FADN-aluejaon mukaan

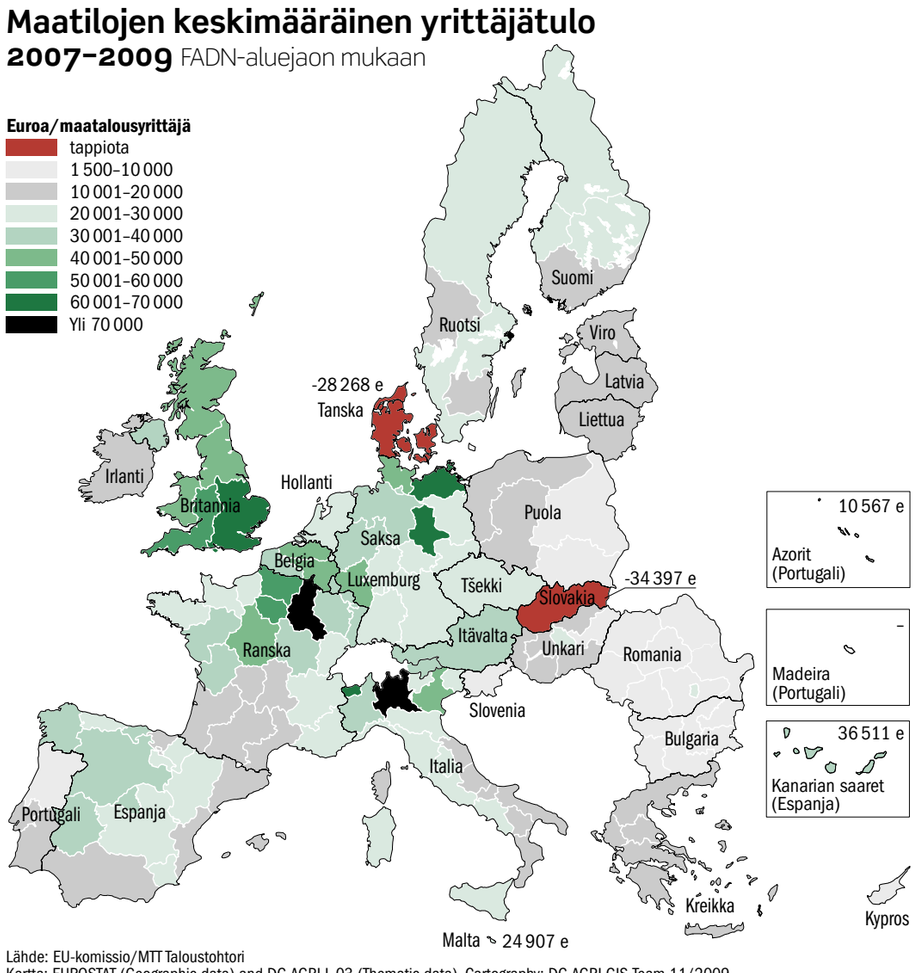

Lähde: EU-komissio/MTT Taloustohtori
Kartta: EUROSTAT (Geographic data) and DG AGRI L.03 (Thematic data), Cartography: DG AGRI GIS-Team 11/2009
© EuroGeographics Association for the administrative boundaries

MT

BRYSSEL (MT)
Jos maatalouden kannattavuutta mitataan yrittäjätulon suuruudella, parhaiten EU:ssa pärjäävät Keski-Euroopan perinteisten maatalousmaiden viljelijät.

Eurooppalaisen maatilojen kannattavuuskirjanpidon mukaan yli 70 000 euron keskimääräiseen yrittäjätuloon ylsivät vuosina 2007–2009 ranskalaisen Champagne-Ardennen ja pohjoisitalialaisen Lombardian maakunnan tuottajat.

Ensimmäisessä korkeat tulot selittyvät lähinnä maakunnan nimeä kantavan hintavan kuplajuoman tuotannolla. Lombardiassa taas yhdistyvät suotuisat olot, korkea tukitaso sekä erikoistunut ja tehokas tuotanto.

Tanskan tilat kyntävät velkasuossa

Yrittäjätulo mittaa viljelijän omalle työlle ja pääomalle saamaa korvausta, eli kansan kielellä sitä, mikä jää ”viivan alle”. Yleensä isommilla tiloilla myös yrittäjätulo on suurempi.

Yli 50 000 euron yrittäjätuloon päästiin 2007–2009 suurten tilojen Britanniassa, Pohjois-Ranskassa ja osassa entistä Itä-Saksaa.

Aina iso tila ei kuitenkaan tarkoita korkeita tuloja.

Sosialismin jäljiltä EU:n suurimmat maatilat ovat Slovakiassa. Kirjanpitotilojen keskikoko on maassa lähes 600 hehtaaria. Siitä huolimatta tilat tekivät vertailuvuosina raskasta tappiota. Tappiolle Slovakian maatilat ajoivat etenkin ulkopuolisen työvoiman palkkakustannukset ja suuret investointien poistot.

Huonosti meni myös Tanskan maatiloilla, vaikka tuotanto on maailman mittakaavassakin poikkeuksellisen tehokasta. Tanskalaistiloja rasittaa massiivinen velkaantuminen ja sen seurauksena isot korkomenot. Keskimäärin jokaisella tilalla on velkaa yli miljoona euroa, isommilla tiloilla jopa kymmeniä miljoonia.

Pienikin voi pärjätä

Itävallan, Pohjois-Italian ja Pohjois-Espanjan esimerkit osoittavat, että hyviin tuloihin voi päästä myös pienillä tiloilla, kun tuotanto on riittävän erikoistunutta. Suosituilla matkailualueilla myös erilaiset liitännäiselinkeinot kasvattavat maatilojen tuloja.

Kanarian saarilla ja Maltalla hyvät tulot johtuvat erikoistuneen tuotannon lisäksi erittäin korkeasta maataloustuesta.

Korkea tuki ei silti aina tarkoita hyviä tuloja. Esimerkiksi Kreikan tilat ovat niin pieniä, että yrittäjätulo jää hyvästä hehtaarituesta huolimatta 10 000 euron tuntumaan.

Suomessa tuet sulavat kustannuksiin

Suomalaisviljelijät eivät juhli tulovertailussa, vaikka maatalouden kokonaistuki onkin EU:n kärkipäätä. Tuet sulavat korkeisiin tuotantokustannuksiin ja yrittäjätulo jää keskimääräiseksi.

Jos otetaan huomioon erot eri maiden hintatasossa, suomalaisviljelijöiden asema heikkenee entisestään.

Suomi on Tanskan jälkeen EU:n kallein maa, kun taas esimerkiksi Itä- ja Etelä-Euroopassa pienilläkin tuloilla pärjää suhteellisen hyvin.

NIKLAS HOLMBERG

» Karjanpidosta luopuminen on ollut mielessä jo jonkin aikaa«

MARKKU VUORIKARI

Maataloustuista tulee kolmannes maitotilan tuloista. Lfa- ja tilatuki ovat merkittävimmät, Seija ja Eero Kolila Asikkalasta toteavat.

Maataloustuet elinehto hämäläiselle maitotilalle

ASIKKALA (MT)
Tuskin maidontuotantoa saati peltoviljelyä voisi jatkaa, jos maataloustukia ei maksettaisi, miettivät asikkalalaiset maidontuottajat **Seija** ja **Eero Kolila**.

Kolilat kaivavat esiin Pro Agrian laatimat talouslaskelmat ja uusimmat veroilmoitukset. Viime vuonna tila sai 126 000 euroa maataloustukea, josta luonnonhaittakorvaus eli lfa kattoi kolmanneksen.

Myyntituloja kertyi 210 000 euroa, jonka päälle isäntä urakoi teiden aurauksia liki 20 000 eurolla. Menojen ja vähennysten jälkeen maatalouden tuloksi jäi veroilmoituksen mukaan 76 000 euroa. ”Se on kahden ihmisen palkka.”

Suurimmat menoerät olivat rehut ja peltojen vuokrat.

Arki oli vielä karumpi, sillä edellisvuodelta siirtyi maksatusvirheen takia kymppitonni tukia viime vuodelle, Kolilat sanovat.

Tila kuuluu maan kärkikastiin maidontuotannossa. Viime vuoden keskituotos oli 11 400 litraa. Opri-lehmä ylsi kesällä 150 000 litran rajapyykkiin, 33. lehmänä Suomessa.

Seija Kolila sanoo murehtivansa etenkin nuoria tilan pidon aloittaneita, jotka ovat investointien takia velkaantuneet. Heistä täytyy pitää huolta.

Tukien merkitystä ei Eero Kolilan mukaan voi väheksyä. Ilman tukia tilanne olisi aika mahdoton. ”Maatalous näyttäisi hyvin erilaiselta kuin nyt eikä tällä tilalla pidettäisi lehmiä. Vaikea sanoa, viljeltäisiinkö mitään.”

Puheet tukien lopettamisesta ovat populismia. Totta kai viljelijät haluaisivat saada elantonsa tukien sijasta tuotteiden hinnassa, mutta se ei ole realistista EU-aikana.

Kolilassa mietitään sukupolvenvaihdosta, joka voi olla edessä muutaman vuoden päästä. ”60 vuoden rajapyykki lähestyy.” Tyttären perhe rakentaa parhaillaan asuntoa talouskeskuksen lähelle.

Karjanpito todennäköisesti loppuu jatkajien allergian takia ja myös siksi, ettei seuraava polvi halua sitoa itseään karjanhoitoon seitsemäksi päiväksi viikossa.

”He ovat nähneet, että elannon saa muualta helpommalla.”

Karjanpidosta luopuminen on ollut mielessä jo jonkin aikaa eikä isoja investointeja ole tehty. Navettaa laajennettiin 1998, jolloin lypsylehmien määrä kasvoi liki 50 lehmään. Peltoa on alun toistasataa hehtaaria.

VEIKKO NIITTYMAA

Karjanpito loppuu tilalla todennäköisesti, kun sukupolvi vaihtuu.

TILA

Kolila (2 omistajaa)

50 lypsylehmää
+ 100 ha peltoa + urakointia
myyntituotot 209 000 euroa
urakointituotot 21 000 euroa
tuet 116 000 euroa
kustannukset ja poistot 280 000 euroa
nettotulos 66 000 euroa
nettotulos henkilöä kohti 33 000 euroa

KOMMENTTI

Suomi on kallis maa

Yksi tavallisimpia Maasaeudun Tulevaisuuden lukijoiden kysymyksiä on, kuinka suuria maataloustuet muissa EU-maissa ovat.

Yleistäminen on vaikeaa, koska tuet vaihtelevat merkittävästi maiden sisällä.

EU:n maatalouspolitiikka on muotoutunut historiallisten kompromissien tuloksena ja on monella tavalla älytöntä. Tilat saavat tukea sillä perusteella, mitä ne ovat 1980-luvulla tuottaneet, vaikka ne nykyään tuottaisivat jotain ihan muuta.

Kreikassa hehtaarituki on kolminkertainen samanlaisten ilmasto-olojen Portugaliin verrattuna. Yksi italialaisviljelijä saa 100 euroa hehtaarilta, toinen 500. Irlannissa lähes jokaisella tilalla on erilainen tukitaso. Kanarian auringon alla pyörii vielä ihan oma systeeminsä.

Tässä viidakossa riittää seuraavallakin maatalousko-missaarilla perkaamista.

Periaatteessa EU-tuet suosivat kuitenkin niitä alueita, joilla tuotanto-olot ovat muutenkin hyvät. Tukea siis maksetaan edelleen enemmän sinne, missä tuotetaan enemmän. Näin on, vaikka tuotantoon sidotuista tuista on haluttu jo pitkään päästä eroon.

Totta on myös, että Suomessa maataloustuki on suhteellisen korkea. Jos ei olisi, esimerkiksi Pohjois-Suomessa tuskin enää olisi yhtään maatilaa. Suomalaiset kuitenkin maksavat tukensa pääasiassa itse, kun Välimeren rannalla nautitaan yhteisistä rahoista.

Tulovertailu kertoo, että kansallisista tuista huolimatta maatalous kannattaa Suomessa heikosti. Sekä tuottaminen että kuluttaminen ovat EU-vertailussa kalliita.

Suomi on tunnetusti kallis maa.

NIKLAS HOLMBERG

MTK:n valtuuskunta koolla ensi viikolla

MTK:n valtuuskunta kokoontuu sääntömääräiseen syyskokoukseensa ensi tiistaina ja keskiviikkona 27.–28.11. Espoossa.

Sääntömääräisinä asioina ovat MTK:n toimintasuunnitelma ja talousarvio.

Lisäksi valtuuskunta vahvistaa asiakirjat, joita käsiteltiin kesäkuun liittokokouksessa Savonlinnassa. Ne ovat yhteiskunnallisen vaikuttamisen, markkinavaikuttamisen ja järjestön kehittämisen ohjelmat.

Tavan mukaan valtuuskunnalle esitetään johtokunnan puheenjohtajan **Juha Marttilan** poliittinen katsaus sekä maatalouden, maaseutuyrittäjyyden ja metsätalouden ajankohtaiskatsaukset. Niiden jälkeen valtuuskunta käy yleiskeskustelun, jonka aiheet valtuuskunnan jäsenet päättävät itse.

Valtuuskunnalle esitellään tiedoksi myös metsäjäsentyöryhmän väliraportti.

Vaihdos johtokuntaan

MTK:n johtokunnassa tapahtuu ensi vuoden alusta vaihdos. Toinen erovuoroisista on maaseutunuorten edustaja, ja nuorten periaatteen mukaan **Timo Kankaanpää** antaa tietä seuraavalle nuorelle yhden kauden jälkeen. Niin ovat tehneet kaikki kuusi hänen edeltäjäänsäkin.

Nuoret valitsivat puolitoista viikkoa sitten ehdokkaakseen **Juha Tenhon** Ulvilasta. Nuorten aikoinaan vaatiman herrasmiessopimuksen mukaan valtuuskunta vahvistaa valinnan sellaisenaan.

Toinen erovuoroinen on **Eero Isomaa** Nivalasta. Hän on valittavissa jatkamaan.

HEIKKI VUORELA

Sampo-Rosenlewit ehkä Valtran myyntiin

Sampo-Rosenlew ja Valtra tiivistävät yhteistyötään. Yhtiöt järjestävät yhteisen tiedotustilaisuuden ensi maanantaina. Ennakkoveikkauksissa povataan, että Sampojen myynti siirtyy Hankkija-Maataloudelta Valtralle.

Yhtiöiden edustajat pysyvät vaiti, eikä Sampon puimureita markkinoivan Hankkija-Maatalouden väkikään halua kommentoida asiaa. Hankkijalla on myynnissä Sampojen ohella John Deeren puimureita.

Valtran ja Sampo-Rosenlewin yhteydenpito on ollut julkinen salaisuus pitkään, ja jo keväällä kilpailijat vihjailivat edustusmuutoksista.

Askelmerkkejä on sovitettu yhteen vielä kauemmin. Valtran omistava Agco Corporation tuli vuosi sitten vähemmistöosakkaaksi puimuriyhtiöön ostamalla 10 prosenttia yhtiön osakkeista.

Tuolloin kauppaa perusteltiin sillä, että Sampon puimureita aletaan myydä Agcon brändien alla. Lisäksi tiettyjä puimurin osia tullaan toimittamaan Breganzessa Italiassa sijaitsevalta Laverdan tehtaalta Poriin.

Huhuja yhteistyön tiivistämisestä on kiertänyt myös muualla.

Agcon pääjohtajalta on useissa tiedotustilaisuuksissa kysytty, koska Valtran valikoimiin tulee puimureita, viimeksi Valtran tuote-esittelyssä Ranskassa muutama kuukausi sitten.

Pääjohtaja **Martin Richenhagen** Agcolta ei kiistänyt, etteikö niin joskus voisi käydä. Asia ei kuitenkaan ollut juuri silloin ajankohtainen.

VEIKKO NIITTYMAA

Ammattikoulutusta karsitaan rajusti

Ammatillisia koulutuspaikkoja vähennetään kaikista maakunnista lukuun ottamatta Uuttamaata, Pirkanmaata ja Varsinais-Suomea.

Opetus- ja kulttuuriministeriö suunnittelee, että koulutuspaikkoja vähennetään koko maassa yhteensä yli 7 000 vuoteen 2016 mennessä. Aloituspaikkoja vähennetään noin 2 200.

Vähennyksiä perustellaan alueellisella tasa-arvoistamisella ja ikäluokkien kutistumisella.

Lapissa aiotaan leikata yli neljännes maakunnan ammattikoulupaikoista.

Lapin ammattiopiston rehtori **Taisto Arkko** järkyttyi leikkauslistasta.

”Tämä on Lapin ammatilliselle koulutukselle aivan liian kova isku”, Arkko sanoo.

Yhtä isoja vähennyksiä on luvassa Pohjois-Karjalaan ja Etelä-Savoon. Uudellemaalle koulutuspaikkoja on tulossa lisää yli kolmetuhatta.

Todennäköisesti kokonaisia koulutusohjelmia ja -yksiköitä lakkautetaan. Liipaisimella on erityisesti kulttuuriala.

Opetusneuvos **Tarja Oleniuksen** mukaan koko maan sisällä koulutuspaikkojen tarjonta on pitkään ollut vinoutunutta.

Uudellamaalla koulutuspaikka on löytynyt vain reilulle 60 prosentille, kun koko maassa paikka on löytynyt 75 prosentille ja Lapissa peräti 95 prosentille.

Opetusministeriön Olenius myöntää, että esimerkiksi Lapin pitkät etäisyydet täytynee vielä ottaa huomioon.

STT

EU:STA LYHYESTI

ABS-jarrut moottoripyöriin

Euroopan parlamentti päätti tiistaina moottoripyörien uusista tyyppihyväksyntämääräyksistä.

EU-jäsenmaiden kanssa neuvotellun kompromissin mukaan valoautomatiikka ja lukkiutumattomat ABS-jarrut tulevat pakollisiksi kaikkiin yli 125 kuutioisiin moottoripyöriin vuoden 2016 alusta.

Myös päästövaatimuksia kiristetään. Euro 4-tason päästörajat koskevat moottoripyöriä 2016 alkaen ja mopoja 2017 alkaen. Euro 5-vaatimukset ulotetaan kaikkiin kaksipyöräisiin vuodesta 2020 alkaen.

EP esittää helpotuksia korttimaksuihin

Euroopan parlamentti hyväksyi keskiviikkona päätöslauselman, jossa vaaditaan yhtenäisiä standardeja rajat ylittäville korttimaksuille. Pankkikorttimaksujen pitäisi toimia koko EU-alueella kuten kotimaassa.

Perussuomalaisten euroedustajan **Sampo Terhon** esittelemässä päätöslauselmassa vaaditaan myös korttimaksujen kustannusten alentamista sekä verkko- ja mobiilimaksujen yhteisiä turvallisuusstandardeja koko EU-alueelle.

Räjähdeaineiden osto luvanvaraiseksi

Euroopan parlamentin tiistaina hyväksymien uusien sääntöjen mukaan kotitekoisissa pommeissa käytettävien kemikaalien ostamisesta tehdään EU:ssa luvanvaraista.

Uusien sääntöjen tarkoitus on estää yksityisiä ihmisiä ostamasta niin paljon vaarallisia kemikaaleja, että niistä voisi rakentaa kotitekoisen räjähteen. Lainsäädäntö ei vaikuta esimerkiksi lannoitteiden ammatilliseen käyttöön.

Kemikaalien myyjille tulee kuitenkin yleinen velvollisuus ilmoittaa viranomaisille epäilyttävistä ostoista.